
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא להיסטוריה של אירופה בעת החדשה המוקדמת - 39204

תאריך עדכון אחרון 13-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): רז חן-מוריס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: raz.chen-morris@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 10-12

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה הוא קורס מבוא לתולדות אירופה בעת החדשה המוקדמת, ומציג נושאים מרכזיים להבנת התקופה ולשאלות שהיסטוריונים שואלים לגביה. הקורס מורכב משני חלקים משלימים: הרצאות בכיתה וקריאה עצמית של התלמידים בקבוצה קטנה של טקסטים מן התקופה

מטרות הקורס:

היכרות רחבה עם התהליכים, הנושאים והשאלות המרכזיות בתקופה הנידונה, כבסיס ללימוד מתקדם יותר. התמודדות ראשונית עם טקסטים ראשוניים מהתקופה

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לזהות מושגי יסוד בתקופה זו, לתאר תהליכי יסוד שקרו בה, ליצור רצף כרונולוגי סביר מימי הביניים לעת החדשה

דרישות נוכחות (%):

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית ובחינת בית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- 20 באוקטובר הקדמות - מהי העת החדשה המוקדמת? אירופה והעולם באמצע המאה ה-15
- 27 באוקטובר - הרנסנס האיטלקי: הומניזם ופרספקטיבה
- 3 בנובמבר - אירופה והעולם הלא-אירופי: מקולומבוס למסחר גלובלי
- 10 בנובמבר - הרפורמציה: לותר וראשית הרפורמציה
- 17 בנובמבר - התפשטות הרפורמציה ומלחמות הדת
- 24 בנובמבר - ראשית המדינה המודרנית
- 1 בדצמבר - קום משתנה
- 8 בדצמבר - מצייד המכשפות להסרת הקסם מן העולם
- 15 בדצמבר משבר המאה ה-17 - ההיבט האקולוגי
- 22 בדצמבר - המדינה זה אני? אבסולוטיזם, מגבלותיו, ואלטרנטיבות
- 29 בדצמבר - נימוסין ונאורות
- 5 בינואר - משמעותה ההיסטורית של הנאורות
- 12 בינואר - צמיחת הקפיטליזם וראשית המהפכה התעשייתית
- 19 בינואר - על סף המהפכה

חומר חובה לקריאה:

לשיעור 2:

• י. פ. רייס (הבן) וא. גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460-1559, מהדורה שנייה, 2010, תל אביב, תש"ס. פרק שני, עמ' 43-68.

• J. H. Bentley, "Early Modern Europe and the early modern world", in: Charles H. Parker and J. H. Bentley (eds.), *Between the Middle Ages and Modernity*, Lanham, 2007. Pp., 13-31.

לשיעור 3:

על כולם לקרוא את:

• מ. הרסגור, מבוא לתקופת הרנסנס, תל אביב, תשל"ח. פרקים: א', ג', ד', ו', ז', י"א.

בנוסף יש לקרוא אחד משני הפריטים הבאים:

• י. פ. רייס (הבן) וא. גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460-1559, מהדורה שנייה, תל אביב, 2010. פרק שלישי. עמ' 69-97

• H. G. Koenigsberger, G. L. Mosse & G. Q. Bowler, *Europe in the Sixteenth Century*, 2nd ed., London & New York, 1989. Chapter 6.

לשיעורים 4-7:

על כולם לקרוא את:

• מירי אליאב-פלדון, הרפורמציה הפרוטסטנטית, תל אביב תשנ"ז. כל הספר

בנוסף יש לקרוא את אחד מתוך שני הפריטים הבאים:

• י. פ. רייס (הבן) וא. גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460-1559, מהדורה שנייה, תל אביב, 2010. פרקים 5-6, 129-176.

• H. G. Koenigsberger, G. L. Mosse & G. Q. Bowler, *Europe in the Sixteenth Century*, 2nd ed., London & New York, 1989. Chapters 7-9.

מומלץ לעיין במאמרו של מ. הד, "כריזמה ומסד: משבר הרפורמציה והשפעתו על יחסי כנסיה ומדינה" בתוך: י. גפני וג. מוצקין (עורכים), כהונה ומלוכה: יחסי דת ומדינה בישראל ובעמים, ירושלים, תשמ"ז.

לשיעור 8:

אחד מבין שלושת הפריטים הבאים:

• א. בר-נביא, צמיחתה של המדינה המודרנית, תל אביב תשנ"ה. פרק א'

• י. פ. רייס (הבן) וא. גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460-1559, מהדורה שנייה, תל אביב, 2010. פרק רביעי, עמ' 99-128.

• H. G. Koenigsberger, G. L. Mosse & G. Q. Bowler, *Europe in the Sixteenth Century*, 2nd ed., London & New York, 1989. Chapters 11.

לשיעור 9:

אחד משני הפריטים הבאים:

• D. H. Pennigton, *Europe in the Seventeenth Century*, 2nd edition, London & New York, 1989, 1993. Chapter 3

• T. Munck, *Seventeenth Century Europe: 1598-1700*, London, 1990. Chapter 3

לשיעורים 10-11:

על כולם לקרוא את:

• א. בר-נביא, צמיחתה של המדינה המודרנית, תל אביב תשנ"ה. פרקים ו'-ז'.

בנוסף יש לקרוא את אחד משני הפריטים הבאים:

• D. H. Pennigton, *Europe in the Seventeenth Century*, 2nd edition, London & New York, 1989, 1993. Chapters: 10, 12, 18.

• T. Munck, *Seventeenth Century Europe: 1598-1700*, London, 1990. Chapters 7, 11.

לשיעור 12:

אחד מבין שני הפריטים הבאים:

- ש. סמבורסקי, הפיסיקה של המאה השבע עשרה, תל אביב, תשמ"ו. פרקים א' ז', ט' י"ג.
- M. C. Jacob, *The Cultural Meaning of the Scientific Revolution*, New York, 1988. Chapters 1, 4, 5. לשיעורים 13-14: על כולם לקרוא את:
 - ע. בשארה (עורך), הנאורות - פרוייקט שלא נשלם, תל אביב, תשנ"ז. עמ' 7-25. בנוסף יש לקרוא את אחד משלושת הפריטים:
 - מ. הרסגור, עידן האורות, תל אביב, תשמ"ד. פרקים: א' ב', ז' י"א.
- M. S. Anderson, *Europe in the Eighteenth Century*, London & New York, 1987. Chapters 3, 15.
- J. Black, *Eighteenth Century Europe: 1700- 1789*, New York, 1990. Chapter 7

חומר לקריאה נוספת:

- רייס, יוג'ין פ. ואנתוני גרפטון. אירופה בראשית העת החדשה, 1460-1559, עריכה מדעית מירי אליאב-פלדון, תרגום: עדי הירש-גינזבורג. תל-אביב: רמות - אוניברסיטת תל-אביב, תש"ס, 2000. [הספר מצוי כמשאב אלקטרוני בקטלוג הספרייה, כמו גם על המדף [2010 R51 359 CB].
- בר-נביא, אלי. צמיחתה של המדינה המודרנית. ספרית אוניברסיטה משודרת. תל-אביב: משרד הביטחון - ההוצאה לאור, תשנ"ה, 1995. [ספריית הר הצופים, [1995 B37 131 JC]
- אליאב פלדון, מירי. מהפכת הדפוס. תל-אביב: משרד הביטחון - ההוצאה לאור, תש"ס, 2000. [ספריית הר הצופים, [2000 E45 124 Z]
- אליאב פלדון, מירי. הרפורמציה הפרוטסטנטית. תל-אביב: משרד הביטחון - ההוצאה לאור, תשנ"ז, 1997. [ספריית הר הצופים, [E55 305.2 BR]

מרכיבי הציון הסופי:

- הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 60 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
30 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 10 %

מידע נוסף / הערות:

המטלות כוללות הגשת סיכומי דיון ועבודה מסכמת.